

Załącznik
do Uchwały Nr XVIII/152/21
Rady Powiatu Siemiatyckiego
z dnia 24 czerwca 2021r.

**POWIATOWY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I
OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
na terenie powiatu siemiatyckiego
na lata 2021-2024**

SPIS TREŚCI

	str.
Wstęp	3
Podstawy prawne	3
Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie	4
Przemoc w rodzinie w Powiecie Siemiatyckim	7
Adresaci i realizatorzy programu	10
Cele i rezultaty programu	10
Źródła finansowania	13

WSTĘP

Przemoc domowa przez wiele lat nie była w Polsce nazywana po imieniu. Używano różnych określeń takich jak: „nieporozumienia małżeńskie”, „awantury domowe”, „kłótnie domowe” itp. Powszechnie wiadomo, że ludzie doświadczają trudnych chwil w małżeństwie lub borykają się z problemami wychowawczymi swoich dzieci, ale niekiedy błędnie oceniamy, iż ludzie powinni radzić sobie sami i że nie należy wtrącać się w „sprawy rodzinne”. Tak więc, gdy pojawia się określenie „awantura domowa”, to rodzą się wątpliwości czy jest to sytuacja, która wymaga interwencji policji lub innych instytucji.

Przemoc w rodzinie jest niewątpliwie najgorszym rodzajem przemocy, ponieważ sprawcą jest najbliższa osoba – członek rodziny, a naturalnym środowiskiem życia człowieka jest właśnie rodzina. To w niej człowiek rodzi się, wychowuje, dojrzewa, w niej kształtuje własną osobowość. Nie zawsze jednak to środowisko spełnia należycie swoje podstawowe funkcje. Nie dla wszystkich dom rodzinny jest azylem, w którym panuje miłość, ciepło, bezpieczeństwo i wzajemne zaufanie.

Pomimo tego, że przemoc domową ciężko jest zdiagnozować, to zdaniem specjalistów jest ona w Polsce jednym z ważniejszych problemów, który powoduje poważne konsekwencje, zarówno dla funkcjonowania rodzin jak i dla polityki społecznej państwa. Dlatego też zjawisko przemocy wymaga podjęcia działań o szerokim zakresie, które będą kompleksowo i długofalowo wspierać rodziny, w których ono występuje, a także będą zapobiegać powstawaniu i rozszerzaniu się dalszych form przemocy wobec najbliższych.

1. PODSTAWY PRAWNE

Najważniejszym aktem prawnym regulującym zjawisko przemocy domowej jest Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Ustawa ta zdefiniowała zjawisko przemocy jako „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt 1 (członku

rodziny), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”. Przemoc dotychczas kojarzyła się tylko i wyłącznie ze stosowaniem siły fizycznej. W ujęciu definicji ustawowej została rozszerzona o przemoc psychiczną. Skutki przemocy fizycznej są widoczne i namacalne. U osoby, wobec której stosuje się przemoc psychiczną – wpływa się na jej procesy myślowe, sposób zachowania bez jej przyzwolenia, skutków stosowania przemocy nie widać od razu. Jednak trauma, jaką przeżywa determinuje całe jej życie. Dlatego ważne znaczenie ma pojęcie pracy z osobą doznającą przemocy jak najszybciej, aby nie dopuścić do fazy, kiedy ofiara usprawiedliwia sprawcę, przejmując na siebie odpowiedzialność za zaistniałą sytuację. Ponadto ustawa określa formy udzielanej pomocy oraz zadania poszczególnych organów administracji rządowej i samorządowej w zakresie przeciwdziałania przemocy. Inny dokument mówiący o zjawisku przemocy to Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przyjęty w 2006 roku, który wytyczył szczegółowe cele i kierunki pomocy osobom doznającym przemocy. Przemoc to przestępstwo, określone w Kodeksie Karnym w art. 207:

„§1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5”.

„§2. Jeżeli czyn określony w §1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10”

„§3. Jeżeli następstwem czynu określonego w §1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12”

W celu zapobiegania zjawisku przemocy, efektywnej pomocy osobom doznającym przemocy (niezależnie od jej formy) oraz zmiany postaw świadków przemocy został opracowany niniejszy program. Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie jest skorelowany z:

- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na 2021 rok przyjęty Uchwałą Rady Ministrów Nr 16 z dnia 1 lutego 2021 r. (M.P. z 2021r. poz. 235),
- Powiatową Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Siemiatyckim na lata 2021-2030 przyjętą Uchwałą Rady Powiatu Siemiatyckiego nr XVI/132/20 z dnia 22 grudnia 2020 roku.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218)
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876)
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 roku Kodeks Karny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1444).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U z 2011r. nr 209 poz. 1245).

2. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

Najważniejszym aktem prawnym regulującym zjawisko przemocy w rodzinie jest Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, która zgodnie z art. 2 pkt. 2 definiuje zjawisko przemocy jako *„jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste (pkt. 1 członków rodziny) w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”*.

Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił, działanie przeciw członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym, że:

- jest intencjonalna, tzn. jest zamierzonym działaniem człowieka, ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie sobie ofiary;
- siły są nierówne – jedna strona ma przewagę nad drugą, ofiara jest słabsza, a sprawca silniejszy;
- narusza prawa i dobra osobiste, tzn. wykorzystuje przewagę siły i narusza podstawowe prawa ofiary (do nietykalności fizycznej, godności, szacunku);
- powoduje cierpienie i ból – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody.

Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy:

- przemoc fizyczna (obejmuje takie zachowania agresywne, jak popychanie, policzkowanie, szarpanie, kopanie, duszenie, bicie pięścią, ciskanie w kogoś przedmiotami, użycie broni, nieudzielenie koniecznej pomocy, itp.);
- przemoc psychiczna (wyśmiewanie poglądów, religii, narzucanie własnych poglądów, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna, domaganie się

posłuszeństwa, ograniczanie snu, pożywienia, wyzywanie, upokarzanie, stosowanie gróźb, itp.);

- przemoc seksualna (wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka, wyśmiewanie zachowań seksualnych kobiety, itp.);
- przemoc ekonomiczna (odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspokajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny, itp.),
- zaniedbanie – ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Przemoc w rodzinie z reguły powtarza się według określonej i zauważalnej prawidłowości tzw. cyklu przemocy, który składa się z trzech, niezależnych od siebie faz o zmiennym natężeniu i czasie trwania. Mogą one trwać przez wiele lat.

Cykle przemocy domowej:

- Faza narastającego napięcia – początkiem cyklu jest wyczuwalny wzrost napięcia, narastające sytuacje konfliktowe. Przyczyny mogą tkwić poza rodziną, czasem są błahostki, drobne nieporozumienia powodujące dalszy wzrost napięcia. Zaczyna pojawiać się agresja.
- Faza ostrej przemocy – następuje wybuch agresji, sprawca przemienia się w kata, może dokonać strasznych czynów, nie zwracając uwagi na krzywdę innych. W tej fazie najczęściej występuje interwencja, ofiary w afekcie decydują się wezwać pomoc czy złożyć skargę.
- Faza miodowego miesiąca – to czas skruchy i okazywania miłości. Sprawca zaczyna dostrzegać to, co się wydarzyło. Próbuje załagodzić sytuację przeprosza, obiecuje poprawę, staje się uczynny i miły. Pozwala ofiarom uwierzyć, że teraz będzie inaczej, że to się więcej nie powtórzy. Ofiary zaś wierzą wbrew zdrowemu rozsądkowi, bo w głębi serca tego właśnie pragną. I nawet jeśli przed chwilą były gotowe uciec, teraz zostają. Sprawca nie jest w stanie długo pełnić takiej roli: z jakiegoś powodu znowu narasta napięcie i wszystko zaczyna się powtarzać.

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny, w której zaistniało zjawisko przemocy w rodzinie odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”. Procedura „Niebieskie Karty” to instytucjonalne narzędzie służące do przeciwdziałania przemocy w rodzinie, to ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek

organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Wszczęcie procedury nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Osobę dotkniętą przemocą w rodzinie zaprasza się na posiedzenie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej, gdzie analizuje się sytuację rodziny i wypełnia formularz Niebieska Karta – C. Grupa robocza opracowuje indywidualny plan pomocy rodzinie zawierający propozycje działań pomocowych. Zespoły interdyscyplinarne ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie powoływane są przez wójtów, burmistrzów lub prezydentów, których zadaniem jest koordynowanie i integrowanie działań podmiotów uczestniczących na obszarze danej gminy w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Zespół Interdyscyplinarny zajmuje się tworzeniem i realizowaniem planu pomocy rodzinie, współpracą ze wszystkimi instytucjami z terenu gminy, zajmującymi się problemem przemocy, a ponadto powołuje grupy robocze, które podejmują pracę indywidualną z zagrożoną przemocą rodziną. Osoba, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc również zapraszana jest na spotkanie grupy roboczej. Z jej udziałem wypełniany jest formularz Niebieska Karta – D. Zakończenie procedury Niebieskiej Karty następuje, gdy ustanie przemoc w rodzinie i zostanie zrealizowany indywidualny plan pomocy oraz gdy grupa robocza rozstrzygnie o braku zasadności podejmowania działań. O zakończeniu procedury powiadamia się podmioty, które w niej uczestniczyły.

Poniższa tabela nr 1 przedstawia dane statystyczne z lat 2016-2020 dotyczące wypełnionych formularzy „Niebieska Karta” przez Policję. Podane liczby dotyczą tylko działań podjętych w procedurze „Niebieskiej Karty” wyłącznie przez Policję (bez danych z działalności innych, upoważnionych do zwalczania przemocy domowej, podmiotów pozapolicyjnych), jednak w większości przypadków Kartę zakładają policjanci w czasie interwencji domowych.

Tabela nr 1. Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta” przez Policję

Lata 2016 - 2020	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta”	73 531	75 662	73 153	74 313	72 601
Liczba ofiar przemocy	91 789	92 529	88 133	88 032	87 575
Liczba ofiar - kobiet	66 930	67 984	65 057	65 195	62 866
Liczba ofiar – mężczyzn	10 636	11 030	10 672	10 676	10 922
Liczba ofiar - małoletnich	14 223	13 515	12 404	12 161	11 787
Liczba osób podejrzanych o przemoc	74 155	76 206	73 654	74 910	73 228
Liczba podejrzanych sprawców - kobiet	5 461	5 878	6 045	6 448	6 677
Liczba podejrzanych sprawców – mężczyzn	68 321	70 035	67 306	68 148	66 198

Liczba podejrzanych sprawców - nieletnich	373	293	303	314	353
--	-----	-----	-----	-----	-----

Źródło: ogólnopolskie opracowanie Policji na podstawie własnych danych statystycznych

Przedstawione w powyższej tabeli dane wskazują na wzrost liczby wypełnionych formularzy „Niebieskie Karty” w roku 2017 i 2019, spadek natomiast zanotowano w 2018 i 2020 roku, w stosunku do roku 2016. Przedstawione dane potwierdzają natomiast stereotyp sprawcy i ofiary przemocy. Najczęściej przemocy wobec swoich bliskich dopuszczają się mężczyźni, a ofiarami przemocy w przeważającej ilości są kobiety, a następnie małoletnie dzieci.

3. PRZEMOC W RODZINIE W POWIECIE SIEMIATYCKIM

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Powiecie Siemiatyckim realizowane są głównie przez Ośrodki Pomocy Społecznej działające na terenie powiatu, przy których funkcjonują Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Siemiatyczach, Komendę Powiatową Policji w Siemiatyczach, Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim Zamiejscowy VIII Wydział Karny z siedzibą w Siemiatyczach, Prokuraturę Rejonową w Siemiatyczach.

Na podstawie danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Siemiatyczach liczba wypełnionych formularzy „Niebieskie Karty” w latach 2016-2020 przedstawia się następująco:

Tabela nr 2. Liczba wypełnionych formularzy „Niebieskie Karty” przez KPP w Siemiatyczach

Lata 2016-2020	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta”	189	293	190	260	247
Liczba ofiar przemocy	209	265	228	239	262
Liczba ofiar - kobiet	155	200	157	170	176
Liczba ofiar – mężczyzn	31	32	32	31	54
Liczba ofiar - małoletnich	23	33	39	38	32
Liczba osób podejrzanych o przemoc	189	242	193	212	247
Liczba podejrzanych sprawców - kobiet	18	23	24	24	28
Liczba podejrzanych sprawców – mężczyzn	168	216	167	187	219
Liczba podejrzanych sprawców - nieletnich	3	3	2	1	0

Źródło: opracowanie własne PCPR w Siemiatyczach na podstawie danych statystycznych

Na terenie powiatu siemiatyckiego największą ilość formularzy policjanci wypełnili w roku 2017 – 293 karty, najmniej w roku 2016 w ilości 189. Przedstawione dane wskazują na duży wzrost liczby wypełnionych formularzy „Niebieskie Karty”. Porównując rok 2018 z rokiem

ubiegłym 2017 można zauważyć spadek zgłaszanych aktów przemocy. Policja w 2018 roku wypełniła o 103 karty mniej niż w 2017 roku, jednak w roku 2019 i 2020 liczba wypełnionych formularzy ponownie wzrosła. Najczęściej przemocy wobec swoich bliskich dopuszczają się mężczyźni, a ofiarami przemocy w przeważającej ilości są kobiety, a następnie małoletnie dzieci (Tabela 2).

Na terenie Powiatu Siemiatyckiego funkcjonuje 9 Zespołów Interdyscyplinarnych ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, które funkcjonują przy ośrodkach pomocy społecznej.

Tabela 3. Zestawienie liczbowe – ilość Niebieskich Kart, które wpłynęły do Zespołów Interdyscyplinarnych ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

gmina	Procedura Niebieskie Karty				
	2016	2017	2018	2019	2020
Siemiatycze miasto	77	123	73	98	103
Siemiatycze gmina	38	49	30	27	42
Drohiczyn miasto i gmina	15	27	28	32	42
Grodzisk	11	10	12	15	10
Nurzec Stacja	25	31	11	20	13
Milejczyce	8	9	10	14	5
Mielnik	8	17	7	9	11
Perlejewo	13	11	8	11	4
Dziadkowice	12	29	30	27	16
Razem	207	306	209	253	246

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych sprawozdawczych (2016-2020) uzyskanych z Zespołów Interdyscyplinarnych.

Z informacji uzyskanych od zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie z terenu powiatu siemiatyckiego wynika, iż najwięcej „Niebieskich Kart” do zespołów wpłynęło w roku 2017, a najmniej w roku 2016. Biorąc pod uwagę lata 2016-2020 Największą ilość „Niebieskich Kart” odnotowano w Mieście Siemiatycze – 474, najmniej w Gminie Milejczyce w ilości 46. (Tabela 3).

Poniższy wykres przedstawia rodziny objęte procedurą „Niebieskie Karty” borykające się z problemem przemocy w rodzinie.

Wykres 1. Zestawienie liczbowe – Rodziny objęte procedurą „Niebieskie Karty” w latach 2016-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych sprawozdawczych (2016-2020) uzyskanych z Zespołów Interdyscyplinarnych.

Powyższe dane pokazują, iż najwięcej rodzin objętych procedurą „Niebieskie Kary” w latach 2016-2020 było w Gminie Miasto Siemiatycze, w Gminie Siemiatycze oraz Gminie i Mieście Drohiczyń, najmniej w Gminie Perlejewo, w Gminie Milejczyce i Gminie Mielnik. Najwięcej rodzin uwikłanych w przemoc domową było w roku 2017 – 224 oraz w roku 2019 – 207, najmniej w roku 2016 – 186 oraz w roku 2018 – 188. Dane pokazują, iż problem dotyczący przemocy w rodzinie na terenie powiatu siemiatyckiego pozostaje zmienny, ma tendencję zarówno wzrostową jak i spadkową. (Wykres 1).

Z danych uzyskanych z Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim Zamiejscowy VIII Wydział Karny w Siemiatyczach wynika, iż w latach 2016-2020 w związku z podejrzeniem stosowania przemocy w rodzinie prowadzono 81 postępowań, 28 osób skazano na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, 17 osób skazano na karę bezwzględnego pozbawienia wolności, 6 osób zostało skazanych na karę ograniczenia wolności. W stosunku do 5 oskarżonych warunkowo umorzono postępowanie oraz w 6 sprawach umorzono postępowanie (Tabela 4).

Tabela 4. Liczba spraw związanych ze stosowaniem przemocy w rodzinie.

SPRAWY ZWIĄZANE ZE STOSOWANI EM PRZEMOCY W RODZINIE					
Rok	Ilość spraw	Kara pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania	Kara bezwzględneg o pozbawienia wolności	Umorzenie postępowania	Warunkowe umorzenie postępowania
2016	15	9	2	1	1
2017	19	7	4	2	1
2018	15	7	1	1	0
2019	14	4	4	0	0
2020	18	1	6	2	3
razem	81	28	17	6	5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych sprawozdawczych (2016-2020) uzyskanych z Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim Zamiejscowy VIII Wydział Karny w Siemiatyczach.

Najwięcej spraw związanych ze stosowaniem przemocy w rodzinie prowadzonych było w roku 2017 – 19 spraw oraz w roku 2020 – 18 spraw, najmniej w roku 2019 – 14 spraw, natomiast w roku 2016 i 2018 – 15 spraw. Sprawy były prowadzone o czyny m. in. z art. 156 kk, art. 157 §1 kk, art. 157 §2 kk w zw. z art. 157 §4 kk, art. 190 kk, art. 207 §1 kk, art. 158 kk w zw. z art. 31 §1 kk. oraz w większości zakończone wymierzeniem kary pozbawienia wolności z warunkowym zwieszeniem jej wykonania (Tabela 9).

Mając na uwadze dane przedstawione w powyższych tabelach oraz wykresach można stwierdzić o aktualności występowania problemu przemocy w rodzinie oraz powiększającej się skali tego zjawiska na terenie powiatu siemiatyckiego. Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2024 ma charakter długofalowy oraz ma zwiększyć skuteczność działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w powiecie siemiatyckim.

4. ADRESACI REALIZATOR I PARTNERZY PROGRAMU

Adresatami Programu są:

- osoby doznające przemocy, w tym osoby nieletnie, starsze, niepełnosprawne;
- osoby stosujące przemoc – sprawcy przemocy;
- świadkowie przemocy – społeczność lokalna.

Realizatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Siemiatyczach, zwane dalej PCPR.

Partnerami Programu są instytucje samorządu powiatowego:

- Komenda Powiatowa Policji w Siemiatyczach;
- Prokuratura Rejonowa w Siemiatyczach;
- Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim Wydział Zamiejscowy w Siemiatyczach;
- Ośrodki Pomocy Społecznej z gmin leżących na terenie powiatu siemiatyckiego;
- Zespoły Interdyscyplinarne funkcjonujące w gminach leżących na terenie powiatu siemiatyckiego,
- Zakłady Opieki Zdrowotnej.

5. CELE I REZULTATY PROGRAMU

Cel główny:

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie w powiecie siemiatyckim.

Cele szczegółowe:

1. Poszerzenie wiedzy oraz podniesienie świadomości społecznej dotyczącej problemu przemocy w rodzinie.

Działania:

1. Pozyskanie danych oraz informacji od lokalnych instytucji pracujących na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie dotyczących rozmiaru występowania przemocy w rodzinie w powiecie siemiatyckim.
2. Pozyskiwanie, opracowanie oraz rozpowszechnianie materiałów informacyjnych dotyczących przemocy w rodzinie oraz możliwości uzyskania wsparcia.
3. Edukacja społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy w rodzinie z wykorzystaniem lokalnej prasy.
4. Realizacja programów profilaktycznych skierowanych do młodzieży szkolnej.
5. Opracowanie i realizacja programów profilaktycznych mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, w szczególności dotyczący promowania i wdrażania prawidłowych metod w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

Spodziewane rezultaty:

1. Sporządzenie diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie.
2. Wzrost świadomości społecznej dotyczącej zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości uzyskania wsparcia
3. Dotarcie informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie do szerszej społeczności.
4. Zwiększenie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz jej negatywnych skutków.
5. Zmiana postaw społecznych oraz ograniczenie społecznej tolerancji na zjawisko przemocy społecznej.
6. Promowanie życia rodzinnego bez użycia przemocy.
7. Zapobieganie powielaniu złych wzorców rodzinnych i środowiskowych.
8. Propagowanie prawidłowych metod wychowawczych i postaw rodzicielskich.

Wskaźniki:

- Liczba opracowanych diagnoz dotyczących występowania zjawiska przemocy w rodzinie.
- Liczba opracowanych i rozpowszechnionych materiałów informacyjnych.
- Liczba lokalnych kampanii społecznych.
- Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych.
- Liczba uczestników programów profilaktycznych.

Termin realizacji: 2021 – 2024; w zależności od posiadanych środków finansowych.

2. Zwiększenie skuteczności ochrony oraz pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.

Działania:

1. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doświadczającym przemocy domowej poprzez poradnictwo specjalistyczne (prawnik, psycholog, pedagog).
2. Zapewnienie schronienia osobom, które zmuszone są opuścić swój dom we współpracy z Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie.
3. Zorganizowanie specjalistycznych terapii dla ofiar przemocy, w tym grupy wsparcia.

Spodziewane rezultaty:

- Swobodny dostęp do nieodpłatnego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego i prawnego.
- Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa u ofiar w sytuacji kryzysowej.
- Kompleksowe wsparcie rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie.
- Wzmocnienie ofiar przemocy do zmiany swojej sytuacji.

Wskaźniki:

- Liczba ofiar przemocy korzystających ze specjalistycznego poradnictwa.
- Liczba ofiar korzystających ze specjalistycznych terapii dla ofiar przemocy.

Termin realizacji: 2021 – 2024.

3. Zmniejszenie stosowania przemocy przez sprawców.

Działania:

1. Realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.
2. Monitorowanie zachowań uczestników programów korekcyjno-edukacyjnych po zakończeniu programu do 3 lat.
3. Realizacja programów psychologiczno - terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Spodziewane rezultaty:

- Ograniczenie zjawiska przemocy poprzez zwiększenie umiejętności opanowania własnych emocji u sprawców przemocy.
- Wzrost liczby sprawców potrafiących kontrolować swoje agresywne zachowania oraz rozwiązywać konflikty bez użycia przemocy.
- Zwiększenie poziomu wiedzy sprawców na temat przemocy.
- Wzrost świadomości stosowanych zachowań przemocowych.

Wskaźniki:

- Liczba sprawców uczestniczących w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.
- Liczba sprawców uczestniczących w programach psychologiczno - terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Termin realizacji: 2021 – 2024.

4. Zwiększenie kompetencji zawodowych osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Działania:

1. Realizacja specjalistycznego poradnictwa i wsparcia psychologicznego dla osób pracujących w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w formie m.in. superwizji, szkoleń, grup wsparcia itp.

Spodziewane rezultaty:

- Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób pracujących na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie .
- Zwiększenie poziomu wiedzy z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Wskaźniki:

- Liczba zorganizowanych superwizji, szkoleń, grup wsparcia itp.

- Liczba osób korzystających z superwizji, szkoleń, grup wsparcia itp.

Termin realizacji: 2021 – 2024.

6. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Realizacja zadań odbywać się będzie w oparciu o środki finansowe samorządu powiatowego, środki z budżetu państwa, zewnętrzne środki finansowe pozyskane z Unii Europejskiej.

7. MONITORING REALIZACJI PROGRAMU

Realizacja Programu będzie corocznie monitorowana przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Siemiatyczach na podstawie oceny poziomu realizacji celów szczegółowych określonych w Programie. Ocena realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2024 zostanie przedstawiona w formie sprawozdania z działalności PCPR Radzie Powiatu Siemiatyckiego po jego zakończeniu.

8. PODSUMOWANIE

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Powiecie Siemiatyckim tworzy spójny system, który zaistnieje przy dobrej współpracy wszystkich instytucji i organizacji zajmujących się tematyką przemocy w rodzinie. Promocja, poradnictwo specjalistyczne: prawne, psychologiczne i rodzinne, profilaktyka i wsparcie – wszystkie te obszary działania dotyczące przeciwdziałaniu przemocy znalazły odzwierciedlenie w niniejszym Programie. Realizacja przyjętych w Programie celów pozwoli na zmniejszenie skali występowania zjawiska przemocy w rodzinie w powiecie siemiatyckim.